

ADVIES Nr. 1.371

Onderwerp : Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking

Op 24 juli 2001 heeft mevrouw L. ONKELINX, minister van Werkgelegenheid, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking.

Dit ontwerp van koninklijk besluit geeft uitvoering aan Hoofdstuk IV van de wet van 10 augustus 2001 betreffende de verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven en legt in die optiek de toekenningsvoorwaarden en het bedrag van de onderbrekingsuitkeringen vast.

Het onderzoek werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van deze commissie heeft de Raad op 19 september 2001 navolgend eenparig advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

Op 24 juli 2001 heeft mevrouw L. ONKELINX, minister van Werkgelegenheid, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking.

Dit ontwerp van koninklijk besluit geeft uitvoering aan Hoofdstuk IV van de wet van 10 augustus 2001 betreffende de verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven en legt in die optiek de toekenningsvoorwaarden en het bedrag van de onderbrekingsuitkeringen vast.

De Raad had gevraagd hierover te worden geraadpleegd in advies nr. 1.339 van 14 februari 2001, waarin de minister ook werd verzocht om een aantal begeleidend overgangsmaatregelen te nemen opdat de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 van 14 februari 2001 tot invoering van een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking, die op 1 januari 2002 in werking treedt, haar volledige uitwerking zou kunnen hebben.

Deze overgangsmaatregelen werden voorzien in de wet van 10 augustus 2001 betreffende de verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven en daarover heeft de Raad op 20 april 2001 het advies nr. 1.345 uitgebracht.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft kennis genomen van het hem voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit en heeft het met bijzondere aandacht onderzocht. Vooraleer in te gaan op de inhoud ervan, wil hij echter eerst een aantal algemene beschouwingen maken.

A. Algemene beschouwingen

1. Met betrekking tot het bepalen van de regels die op het nieuwe stelsel van toepassing zijn

- a. De Raad wijst erop dat tijdens de werkzaamheden die de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen aan het onderwerp heeft gewijd, gebleken is dat de ontwerpakte alleen de voorwaarden regelt voor de toekenning van de uitkering aan de werknemer die gebruik maakt van zijn recht op tijdskrediet, loopbaanvermindering of vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking.

De commissie Individuele Arbeidsverhoudingen was zich bewust van het feit dat de toepasselijke bepalingen verder moeten worden verduidelijkt en heeft dan ook zeer snel de vereiste maatregelen willen vaststellen.

Vermits het de bedoeling was van de ondertekenaars van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 van 14 februari 2001 om maar voor bepaalde aspecten af te wijken van het nog bestaande stelsel, heeft het Dagelijks Bestuur van de Raad, op uitdrukkelijk verzoek van de commissie, een brief gericht aan de minister van Werkgelegenheid.

In deze brief wordt herinnerd aan de wil van de ondertekenende partijen, namelijk dat alle punten die de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 van 14 februari 2001 niet regelt, in principe onder de thans van toepassing zijnde regeling blijven vallen, tenzij de nieuwe bepalingen er naar de letter of de geest uitdrukkelijk van afwijken.

De bevoegde besturen werd dan ook verzocht zo vlug mogelijk het nodige te doen.

- b. De Raad kan alleen maar akte nemen van wat hij van deze bevoegde besturen, daarin gesteund door het kabinet van de minister van Werkgelegenheid, heeft vernomen, namelijk dat de habilitatie van de verordenende bevoegdheid als bedoeld in de wet van 10 augustus 2001 betreffende de verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven, geen voldoende basis vormt voor de oefening die hij voorstaat.

Artikel 16 van de wet voorziet in de volgende tekst wat betreft artikel 103 quater in fine : "De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad het bedrag van de uitkeringen alsmede de nadere voorwaarden en regelen tot toekenning van deze uitkering."

In deze omstandigheden heeft de Raad besloten zelf de demarche te verrichten om in zijn CAO-instrument en zoals hem werd voorgesteld, tegemoet te komen aan het geheel van de rechtsregels in het strikte kader van de dienstbetrekking tussen de werknemer en de werkgever die hem tewerkstelt.

Hij zal van de gelegenheid gebruik maken om toepassings- en/of interpretatieproblemen die naar aanleiding van een pragmatischer onderzoek van de artikelen aan het licht komen, te verhelpen.

De Raad wijst erop dat hij ter wille van de rechtszekerheid voor alle betrokken partijen zal trachten dit ingewikkeld en delicaat werk zo vlug mogelijk te verrichten opdat het nieuwe stelsel effectief van kracht kan zijn op 1 januari 2002.

Het advies over het ontwerp van koninklijk besluit is dus een interim-advies onder voorbehoud van de toekomstige werkzaamheden van de Raad en de conclusies die eruit zullen voortvloeien.

2. Met betrekking tot de regels die op het nieuwe stelsel van toepassing zullen zijn
 - a. De Raad heeft kennis genomen van het feit dat, overeenkomstig de adviezen nrs. 1.339 van 14 februari 2001 en 1.345 van 20 april 2001, de vervangingsplicht voor het ouderschapsverlof door voornoemde wet van 10 augustus 2001 werd afgeschaft en dat er bij koninklijk besluit een onderbrekingsuitkering zal toegekend worden aan de werknemers die in dit kader hun arbeidsprestaties verminderen met 1/5de.
 - b. De Raad merkt evenwel op dat nog een aantal maatregelen moeten worden genomen door de minister van Sociale Zaken, wat betreft het behoud van de rechten in de verschillende stelsels van de sociale zekerheid.

Ter wille van de rechtszekerheid dringt hij er ook op aan dat de teksten die opgesteld moeten worden, zo spoedig mogelijk klaar zouden zijn en hem, zoals gevraagd is advies nr. 1.339, ter advies zouden worden voorgelegd.

B. Specifieke opmerkingen

1. Definitie

De Raad stelt vast dat de definitie van voltijdse arbeidsregeling in punt 3° van artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit verschilt van deze die gebruikt wordt in de multifunctionele aangifte.

Omwille van de eenvoud en de eenvormigheid, meent hij dat hier de omschrijving van artikel 9 van het koninklijk besluit van 10 juni 2001 tot eenvoudige definiëring van de begrippen met betrekking tot arbeidstijdgegevens ten behoeve van de sociale zekerheid, met toepassing van artikel 39 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels moet overgenomen worden.

2. Uitkering

De Raad constateert dat de laatste alinea van de eerste en tweede paragraaf van artikel 4 en de laatste alinea van de tweede paragraaf van artikel 6 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat aan de deeltijdse werknemers een onderbrekingsuitkering wordt toegekend die proportioneel is aan het aantal uren waarmee de arbeidsprestaties verminderd worden.

Ondanks het feit dat dit er zo uitdrukkelijk geschreven staat, werd hem evenwel door de vertegenwoordiger van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid verzekerd dat de berekeningswijze in het ontwerp van koninklijk besluit voor de onderbrekingsuitkeringen van de deeltijdse werknemers conform het advies nr. 1.339 is, namelijk forfaitair.

3. Cumul

a. met een activiteit als loontrekkende

- 1) De Raad is van mening dat naar analogie met de door hem voorgestelde regeling voor zelfstandigen ook voor loontrekkenden moet voorzien worden dat een onderbrekingsuitkering maar met dergelijke activiteit kan gecumuleerd worden, indien die activiteit wordt uitgeoefend gedurende ten minste 12 maanden voor de datum van de loopbaanonderbreking of -vermindering.

In die optiek vraagt hij dat in de eerste alinea van artikel 7 van het ontwerp van koninklijk besluit "drie maanden" zou vervangen worden door "twaalf maanden".

- 2) Daarnaast stelt de Raad vast dat de Franse versie van de tweede alinea van artikel 7 van het ontwerp van koninklijk besluit verschilt van de Nederlandse in die zin dat enkel in de Nederlandse tekst gesproken wordt van een "bijkomende" zelfstandige activiteit.

De Raad vraagt dan ook dat de Franse tekst in dezelfde zin wordt aangepast.

- 3) Ten slotte vraagt de Raad dat in de optiek van vereenvoudiging de aangifte van een activiteit als loontrekkende of zelfstandige zou gebeuren via de multifunctionele aangifte.

b. met een activiteit in het kader van ontwikkelingssamenwerking

De Raad constateert dat de tweede paragraaf van artikel 7 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat een onderbrekingsuitkering niet mag gecumuleerd worden met een bezoldigde activiteit in het kader van ontwikkelingssamenwerking.

Hij merkt op dat dergelijke bijzondere bepaling nieuw is en vraagt zich af of hiervoor een specifieke reden kan aangevoerd worden.

Hij meent evenwel dat het gevaar bestaat dat deze regel a contrario zal geïnterpreteerd worden in de zin dat elke andere bezoldigde activiteit in het buitenland wel met een onderbrekingsuitkering zal mogen gecumuleerd worden.

Gelet hierop, is de Raad van oordeel dat het omwille van de juridische zekerheid beter is dat de bestaande situatie behouden wordt.

c. met een uitkering

De Raad stelt vast dat in de derde alinea van artikel 7 van het ontwerp van koninklijk besluit enkel voorzien wordt dat een onderbrekingsuitkering niet met een pensioen mag gecumuleerd worden, terwijl de bestaande reglementering dit, met uitzondering van het overlevingspensioen, ook voor andere socialezekerheidsuitkeringen bepaalt.

Hij is echter in de overtuiging dat het geenszins de bedoeling is om op dat vlak af te wijken van de bestaande situatie en meent dan ook dat het hier om een materiële vergissing gaat.

d. mentorschap

De Raad constateert dat paragraaf 2 van artikel 8 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat een onderbrekingsuitkering kan gecumuleerd worden met arbeidsprestaties die beperkt worden tot de vorming, de begeleiding of het mentorschap van nieuwe werknemers.

Hij wijst er echter op dat het statuut van en de taken waarmee deze werknemers belast zullen worden nog steeds niet duidelijk zijn en dat hij, zoals reeds vermeld in advies nr. 1.345 van 20 april 2001, omwille van het gevaar op misbruiken over eender welk aspect van het mentorschap maar een uitspraak kan doen wanneer hierover meer klaarheid bestaat.

In die zin meent hij dat ook dit aspect moet opgenomen worden in het algemeen uitvoeringsbesluit over het mentorschap.

Daarbij wil hij herinneren aan zijn vraag van het advies nr. 1.345 van 20 april 2001 om hierover te worden geraadpleegd en teneinde hierover rechtszekerheid te creëren dringt hij aan op een snelle uitvoering ervan.

4. Bewijs en controle

De Raad meent dat het ontwerp van koninklijk besluit de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening moet belasten met een voorafgaande dubbele controletaak over :

- enerzijds de voorwaarden die de werknemer moet vervullen voor de toekenning van de onderbrekingsuitkering, met name de voorwaarden inzake anciënniteit, leeftijd en arbeidsregeling;
- anderzijds de voorwaarden die de onderneming waar de werknemer is tewerkgesteld, moet vervullen voor de uitoefening van het recht op tijdskrediet, loopbaanvermindering of vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking, met name de naleving van de voorwaarden bepaald in de artikelen 6, 9 en 15 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 van 14 februari 2001.

Het bewijs van deze voorwaarden moet in eerste instantie worden geleverd door middel van een door de werknemer en de werkgever ondertekende verklaring op erewoord.

Aangezien deze bewijsstukken verband houden met de rechten voorzien in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 van 14 februari 2001, verkiest de Raad om hierover zelf voorstellen te formuleren.

In die optiek verbindt hij zich ertoe om deze bewijsstukken op korte termijn vast te stellen.

In dit voorstel zal de Raad rekening houden met de administratieve lasten. Hij meent dat hiervoor in het kader van de vereenvoudiging van de sociale administratie al oplossingen bestaan.
